

de rooie roepstoeter

OVER:

VERGADERTIJGERS
ZONDER GERUITE BROEKEN

(VERLOREN) IDEALEN

HET GOLFTERREIN

NIEUW OORLOGSBOEK

TRAPPAF

ASIELZOEKERSSCHOOL

Jaargang 4, nr. 3, mei 1991

COLOFON De Rooie Roepstoeter (RRT) is een onregelmatig verschiijnd, links blad voor Oisterwijk.
Een (steun-)abonnement van zes nummers kost minimaal f 5,- (buiten Oisterwijk f 15,-)
te voldoen op gironummer 5264985 t.n.v. De Rooie Roepstoeter te Oisterwijk.

Redactiecollectief De Rooie Roepstoeter, Postbus 340, 5060 AH Oisterwijk

Uitgever: Groen Links Oisterwijk

Van het redactiecollectief

Het heeft bijna een jaar geduurd, maar daar is de RRT dan weer compleet met een infiltrant binnen het abonneebestand. De parlementaire arbeid dreigde ook de redactie enigszins op te slokken maar we beseften uiteindelijk toch dat niet alle heil van het raadswerk komt. De oude kernredactie ging er daarom weer eens goed voor zitten en kreeg uitbreiding van enige nieuwe redacteurs. Het nieuwe nummer gaat over idealen, of wat daar nog van over is. Het weekblad *Forum* is niet meer en acties tegen de Golfoorlog en voor het ANC moesten het dit jaar met minime steun doen van onze blijkbaar wat vermoeide actievoerders. De Groen Links fractie zit nu een jaar in de raad, een goede gelegenheid om eens een evaluatie met de fractieleden te maken. De RRT vroeg mensen uit de milieubeweging en de wijken de kans hun licht te laten schijnen op actuele problemen: het golfsterren en de mogelijke verplaatsing van jongeren centrum Trappaf naar de Nicolaas van Eschstraat. Natuurlijk ontbreekt een boekbespreking ook in dit nummer niet, uitgebreid wordt ingegaan op het nieuwe oorlogsboek *Zorgvolle tijden*. De Asielzoekersschool komt ter sprake in een artikel van een van onze nieuwe redacteurs. De redactie doet bij deze een oproep aan iedereen om het 1-mei feest en de 4 mei herdenking dit jaar tot een groot succes te maken. En tenslotte: we konden niet achter blijven bij het *Kerkklokje*, ook de RRT kent nu zijn columnist. Na een eenmalig optreden in het *Kerkklokje* presenteert Burrie zijn *Kek* op *Osterwèk*.

Inhoud

1. Burrie's *Kek* op *Osterwèk*
Vergaderlijgers zonder geruite broeken
(de Groen Links fractie na een jaar)
4. De Rooien Roepen
5. UitgePERSi
1 Mei met Maria van Voën
Vreemd gespuis
6. Is er leven na *Forum*?
Trappaf niet naar de Nicolaas van Eschstraat!
Speurneus gezocht!
7. De Oisterwijkse Hoeven
9. De asielzoekersschool
4 Mei: Dodenherdenking
10. *Zorgvolle tijden* - een bevrijdend boek
11. Busreis naar Fête de L'Humanité

Burrie's Kèk op Osterwèk

De billen van Yvonne

Zaterdag 23 maart. Ik maak me op voor de tiende Nacht van het Boek. Niet zonder gène spoed ik me naar De Weyenbergh waar normaal gesproken op zaterdagavond rijke boeren hun mestoverschot aanbieden aan 'laatste kans' dames. De avond wordt aarzelend ingezet door de middelbare school leraar Driek van Wissen met enkele luchtige gedichten over de mooiste meisjes van de klas. Daarna is de beurt aan Donald Olie die met een stem als een misthoorn de verzamelde meute - als ware het een stakersbijeenkomst van Amsterdamse havenarbeiders - toespreekt over de billen van schaatsenrijdster Yvonne van Gennip. Maar de literaire erotiek, zo had ik in het Kerkklokje gelezen, moest nog komen in de persoon van Yvonne Kroonenberg. Zij bleek, evenals 06-meisjes, de kunst te verstaan om zeer lang van stof te zijn over onderwerpen met beperkte reikwijdte. Vibrators, komkommers en penissen met flosjes vlogen door de zaal en toen zij uiteindelijk presentator Bert Kuijpers vroeg of het zo genoeg was, stamelde deze: "Wat vind je er zelf van?". Nou, met dat soort mannen weet Yvonne wel raad en zo werden we opnieuw getraakteerd op hoogstaande literatuur die zij eerder reeds geplaatst had in het gerenommeerde Playboy. Daarna verscheen Olie weer op het toneel, die in het al even befaamde Penthouse had gepubliceerd. Klungelig maar met veel bravoure vertelde hij over zijn veroveringen. Het welgemanierde Oisterwijkse publiek klapte beleefd, slechts een enkeling had het lef om de tijd beter te benutten en ondertussen een goed boek in te zien. Harry Jekkers en Koos Meinders sloten de nacht af. Zij bekenden over niet zoveel pornografische gaven te beschikken als Yvonne en Donald. Maar de discussies in Jekkers' stam-koffietent bleken van een groot literair niveau vergeleken met de keuvelpartijtjes in Yvonne's sponde of op haar masturbatieweekend. Terugfietsend naar huis wilde ik maar één ding: inderdaad, zo gauw mogelijk naar bed. Daar bood de derriere van mijn teddybeer uiteindelijk de warmte die ik in de kilte van De Weyenbergh het grootste deel van de avond had gemist.

Burrie

Vergadertijgers zonder geruite broeken

De Groen Links fractie na een jaar

1 Mei is een memorabele dag. Dit jaar kunnen we stilstaan bij het feit dat het op die datum precies een jaar geleden is dat Groen Links zijn intrede deed in de Oisterwijkse gemeenteraad. In een interview met dit blad belofde raadslid Ad Graumans ons vuurwerk. Inmiddels is Oudjaar gepasseerd en de RRT ging eens bij de fractie op bezoek om meer van de lont en het kruit te weten te komen.

Het loopt al tegen half twaalf als de fractie van Groen Links uitvergaderd is over de raadsagenda. Met enige schrik vernemen enkele fractieleden dat er nog een interview gepland is met de RRT. Na enig heen en weer gepraat kunnen we uiteindelijk spreken met Ad Graumans, Eddy Reefhuis, Lenny Provoost, Els van Mierlo en Lard-Jan Jansen. Een 'fast-food' interview met vermoede vergadertijgers.

Groen Links heeft aangegeven drie prioriteiten te willen stellen: een gemeentelijk milieubeleid, een minimabeleid en een actief beleid tegen racisme. Welke resultaten hebben jullie op die terreinen geboekt?

Ad Graumans verricht de aftrap: "Om te beginnen met het laatste, we hebben bereikt dat B&W aandacht heeft geschonken aan een congres van de Lagere Overheden Tegen Apartheid over de 'civics'. Daarnaast is Groen Links initiator geweest van de demonstratie tegen de Vlaamse rechts-extremisten van Voorpost". Eddy Reefhuis vult aan: "Die lijn hebben we weten door te trekken, er komt op 4 mei een breed opgezette stille tocht". De fractie memoreert nog dat er inmiddels Max Havelaar koffie geschonken wordt op het gemeentehuis. Ook de golffoorlog wordt genoemd. Daar onderscheidde Groen Links zich van de rest van de raad, maar die rest wilde van het Groen Links standpunt in de raad niets horen.

Over het minimabeleid zijn Graumans en Reefhuis iets terughoudender. Vuurwerk moet daar nog komen, maar men ziet ook wel in dat je er alleen met parlementaire arbeid op dit terrein niet komt.

Lard-Jan Jansen merkt wel dat Groen Links nu meer herkend wordt. "We worden meer door allerlei comité's aangesproken vanwege onze zetel. We moeten echter nog wennen aan het parlementaire werk wat voor ons nieuw is".

Ook op het gebied van het milieu verwacht de fractie binnenkort vooruitgang. Lenny Provoost: "Er ligt een startnotitie Milieubeleidsplan, we moeten zorgen dat de gemeente op een creatieve en initiërende manier te werk gaat".

Groen Links gaf hoog op van de relaties met de bevolking. Het kritische geluid zou via Groen Links doorklinken in de raad, de politiek zou dicht bij de mensen worden gebracht. In hoeverre hebben jullie hier stappen voorwaarts kunnen maken?

Ad Graumans somt de contacten met buurtbewoners op, tot aan de sjieke Merodelaan toe. De RRT was tijdens het fractieberaad nog getuige van een discussie tussen commissieleden rondom een oversteek op

de Pannenschuurlaan. Moet je de bewoners steunen in hun eisen of op basis van eigen oordelen kiezen voor de praktisch gesproken meest aanvaardbare oplossing? Lenny Provoost ervoer een soortgelijke afweging rondom camping De Reebok: je opstellen achter de campinggasten die de oude beheerder steunden, of een eigen plan trekken en eerst vragen wat je met die camping wilt? Reefhuis constateert dat de politiek de bewoners nog steeds weinig serieus neemt. Op groffe wijze werden de argumenten van de bewoners in de zaak van de wijkvoorziening Pannenschuur genegeerd.

Neemt de raad Groen Links serieus?

Reefhuis dacht dat men de fractie tamelijk serieus nam, maar dat misschien de PvdA fractie nog het felst reageert in de angst om links ingehaald te worden. Er wordt ook wel over de Groen Links ideeën gediscussieerd maar de neuzen blijken toch al wel vaak geteld te zijn. Graumans beaamt dit: "De fractiediscipline bij de overige partijen is groot".

Een buitenbeentje in de raad voelt Graumans zich in elk geval niet. "We worden geaccepteerd en serieus genomen. Misschien klinkt dit wat ijdel, maar ik merk dat wanneer we aan het woord zijn de oren gespist zijn". Provoost merkt ook een verwondering bij sommige anderen ten opzichte van Groen Links: "Hé, jullie trappen niet overal tegen aan!".

Tenslotte wilden we het hebben in hoeverre jullie je aanpassen aan de rest van de raad. Frits Meijer merkte eens op dat Groen Links al aardig op weg was om bij het establishment te horen. Daarom deze vraag: het golfsterrein komt er en bij de opening wordt iedereen uit de raad en commissies uitgenodigd een balletje te gaan slaan, wat doe je?

Eddy Reefhuis blijkt geen geruite broek te hebben en slaat daarom ook geen balletje. Lenny Provoost heeft geen mantelpakje maar gaat wel kijken of het milieu er beter van geworden is. Ad Graumans ziet het als een gewetensvraag. "Ik zou niet gaan golven omdat we ons tegen dat project zeer duidelijk hebben uitgesproken. Maar daarentegen ben ik onlangs wel naar een etentje in De Swaen geweest op uitnodiging van de Meubelfabriek; deel uitmaken van het establishment ligt voortdurend op de loer". Eddy zou niet zijn gaan eten maar erkent wel dat het belangrijk is dat je in de

raad en commissies goed met elkaar overweg kunt. "Maar er is een verschil tussen partij en fractie, de partij kan een fractie op de vingers tikken en er ook naar luisteren. Ik vind overigens dat een standpunt van de partij het zwaarst mocht wegen". Lard-Jan Jansen denkt dat Groen Links eigenlijk al lang bij het establishment hoort, hij ziet in die partij toch vooral yuppies. Desalniettemin zal ook hij niet gaan golven, wel wil hij met de kinderen het voetpad en fietspad op veiligheid gaan controleren. Els van Mierlo zal ook al ontbreken op het golfgala: "Ik heb iets tegen dergelijke officiële toestanden".

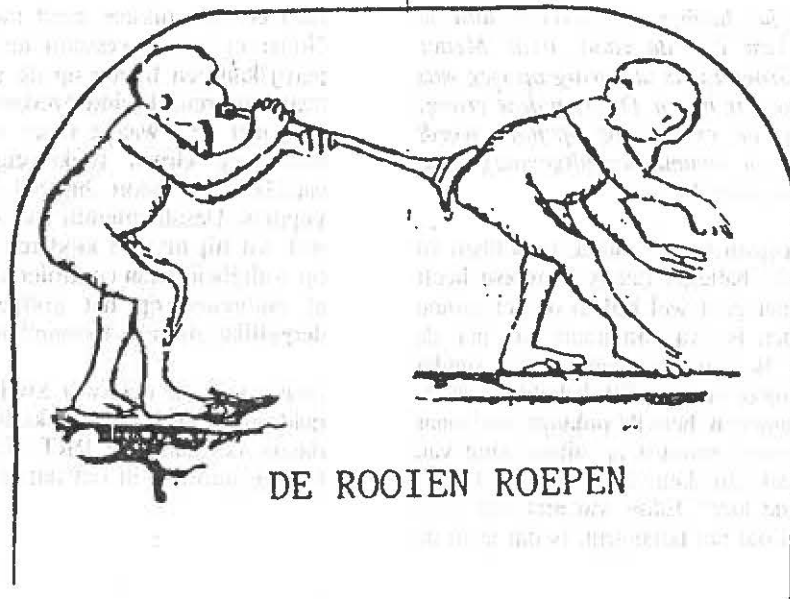
Graumans wil nog wel kwijt dat de agenda van de raad ook voor Groen Links toch al snel het gesprekstema bepaald. De RRT slaagde er in ieder geval twintig minuten in om dat te doorbreken.

New Age Politics

Jay Kinney

DE ROOIEN ROEPEN

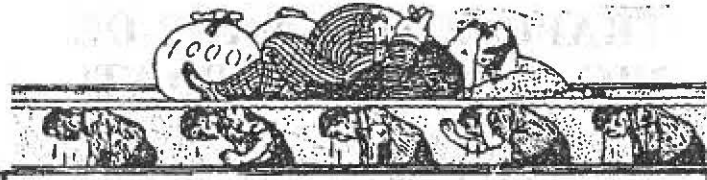
Idealen

Idealen hebben is dat eigenlijk nog wel iets van deze post-moderne tijd? Ina Brouwer, kamerlid voor Groen Links gelooft niet meer in partijen die zich baseren op een ideologie. De ideologische verschillen in de Tweede Kamer zag zij niet meer. Je kunt er hooguit nog over praten, dus kruisde de pragmatische Brouwer op een Groen Links bijeenkomst over utopieën en idealen de degens met de marxist Meindert Feddema. Brouwer dacht de utopisten te kunnen diskwalificeren door ze te verwijten zich nooit om kinderen en het huis te hebben bekommerd. Dat laatste kan van Brouwer niet gezegd worden, zij eiste destijds een royelere vergoeding voor haar CPN-kamerwerk vanwege een hoge hypotheek en dure kleren.

Marcus Bakker zag dat destijds anders: "Ik heb met hart en ziel in de partij gewerkt ... wat je deed paste in grote doeleinden: strijd voor vrijheid, voor vrede, tegen onderdrukking. Je moest er wat voor overhebben, maar je kreeg meer terug. Je werkte met mensen die ook in de eerste plaats aan anderen dachten, die niet op persoonlijk voordeel uit waren ... Kameraadschap daarentegen, loyaliteit tegenover medestrijders, opofferingen, volledige inzet van mensen die met een minimumloon genoeg nemen terwijl ze hadden kunnen meedoen met de welvaartsstijgingen, doorzettingsvermogen om desnoods voor de tiende keer iets op te bouwen dat al negen keer in elkaar gestort is". Das war einmal, en nu is er Groen Links.

*

Nee, dan Oisterwijk. Dat zou toch de bakermat van idealisten blijven. Geen gezeur over hypotheek en werkdruk, gewoon aanpakken. Maar ook hier lijken de bordjes verhangen. Met moeite waren er wat mensen te mobiliseren voor een demonstratie tegen de golfoorlog, slechts drie mensen namen deel aan de herdenking van de Februaristaking en het aantal collectanten voor het ANC halveerde in een jaar tijd. Straks lopen er meer banenpoolende stadswachten op straat dan acitivisten! Het 'nieuwe geluid' of de 'andere tijden' treffen we nog maar mondjesmaat aan. Zijn de ideologische scheidslijnen misschien ook hier vervaagd? Onlangs dineerde (na een bezoek aan het asielzoekerscentrum!) de complete gemeenteraad met partners op kosten van de Meubelfabriek in hotel De Swaen. Vroeger zou Groen Links een dergelijke houding scherp bekritiseerd hebben als handjeklap tussen kapitalisten en burgerlijke politici. Zal straks, wanneer de raad moet beslissen of de Meubelfabriek mag beschikken over de 'burgerzaal' in het gerenoveerde gemeentehuis, Kortmann erin slagen hiervan een hamerstuk te maken? Klop, klop. Het is de vraag of er buiten nog een rooie haan ten derde male naar kraait, en of die gehoord zal worden door de volksvertegenwoordigers?

UIT GEPERST

VVD commissielid Aleid Meijer-Jansen heeft een zinnig idee gelanceerd. Haar commissie Volkshuisvesting en Sociale Zaken is al tijden niet bijeen geweest wegens gebrek aan agendapunten. Zij stelde daarom voor om de commissietaken maar bij een andere commissie onder te brengen. Wethouder Verhoeven, nooit te beroerd om de zinvolheid van voorstellen te erkennen, kon een eind meegaan met Meijer-Jansen. Maar natuurlijk kon hij zich ook redelijk goed vinden in het standpunt dat de commissie zinvol is vanwege het werk dat er nog aankomt. Je zou zo denken dat dat werk er toch al tijden ligt. Is er niet ooit eens een aanzet gemaakt om te komen tot een notitie minimizeleid en heeft de raad niet onlangs een convenant met het Rijk afgesloten over sociale vernieuwing? Wanneer een commissie bij dergelijke belangrijke zaken niet het voortouw neemt is het misschien inderdaad maar het beste om de commissie het graf in te dragen. Wethouder Verhoeven heeft Aleid Meijer in ieder geval de toezegging gedaan dat haar idee mee genomen zal worden.

1 Mei met Mária van Veen

Het thema van de 1 Mei-viering in De Schuur is dit jaar 'De toekomst van links!'. Mária van Veen, van de Vrouwenbond FNV, is gevraagd hierover een inspirerend verhaal te houden. Daarna treedt de Tilburgse Fanfare De Erfenis op en zij kunnen meer dan alleen fanfaremuziek produceren. Er zullen stands vertegenwoordigd zijn (o.a. van het anti-racisme comité uit Tilburg, BOTA en Amnesty). Deelnemende organisaties zijn dit jaar Groen Links, PvdA Oisterwijk, Berkel-Enschot en Udenhout, Progressief Haaren, Progressief Helvoirt en FNV-Oisterwijk. De avond in De Schuur begint om 20.00 uur.

1 MEI
COMITÉ OISTERWIJK E.O.

Vreemd gespuis

Op een vroege zondagochtend in de zomer van 1990 trof een van onze redacteuren op het Oisterwijkse station een aantal pamfletten aan die uitnodigden om voor f 25,- een Rotterdammer om het leven te brengen. Zoals bekend verblijven er in de zomer zeer veel Rotterdammers op de Oisterwijkse campings.

KILL DE

ROTTERDAMMERS

Vroeger zagen we al dat Oisterwijkse jongemannen op de vuist gingen of messen trokken wanneer jongelui van buiten het dorp inkwamen op zoek naar vrouwelijk schoon. De bekrompen mentaliteit van de gesloten nog half agrarische samenleving moest niets hebben van 'stadse stoepschijters'. Blijkens het onsmakelijke pamflet geldt dat heden ten dage blijkbaar nog steeds voor een aantal archaische warhoofden.

Is er leven na *Forum*?

Het blad *Politiek en Cultuur* van de CPN bestaat al van voor de oorlog. Nu *Forum* is verdwenen, wil de redactie in 1992 starten met een vernieuwd socialistisch maandblad met een bredere redactieraad. Een dergelijk blad zou een internationalistische traditie van een vernieuwend type overeind moeten houden. Voor 1991 heeft de redactie de volgende plannen op stapel. Het eerste nummer blikt terug op de februaristaking met bijdragen van Tinie Ijsberg, Max van den Berg, Willem Wilmlink en reproducties van de expositie 'Kunst om te overleven'. Dan is er de speech waarmee Leoni Sipkes haar vuurdoop in de Tweede Kamer moest ondergaan. Els Nicolas schrijft over sociale vernieuwing en Pim Juffermans over de discussie binnen het ANC. Marius Ernsting blikt vooruit op het komende CPN-congres, waarin het opgaan in Groen Links aan de orde is. Daarnaast werkt de redactie aan een dubbelnummer over 'socialisme en milieu' waarover ook een studiedag in voorbereiding is (met onder andere de historicus Ger Harmsen, FNV'ster Petra Ket en Groen Linkser Ronald Albers). *Politiek en Cultuur* heeft 1000 abonnees, dat zijn er nog 60 tekort om financieel rond te kunnen draaien. U kunt daar wat aan doen. Een jaarabonnement (nu nog zes nummers) kost f 32,50. Voor een abonnement stuurt u een briefje naar uitgeverij Pegasus, Postbus 59687, 1040 LD Amsterdam.

Speurneus gezocht!

De RRT wordt bespioneerd. Dat is voor ons op zich geen verrassing. Bij de enkele jaren geleden gevoerde actie 'Voor de paus de kerk uit' dacht de Oisterwijkse politie stellig de oproerkraaiers binnen CPN-PPR-PSP te moeten zoeken. Een actie tegen de aanwezigheid van de Shell in Zuid-Afrika bij het benzinstation aan de Moergestelseweg, ook al weer enige jaren terug, trok niet alleen de aandacht van de camera van het *Kerkklokje*. Een video-opname van iedere demonstrant werd gemaakt voor later, weet je wel. En nu is er dan een medewerker van de Natures in het abonneebestand van de RRT ontdekt.

De Natures, 'onze' Nationale Reserve, moet bij oorlogsgevaar overgaan tot 'objectbeveiliging' en de dreiging van binnenlandse vijanden beteugelen indien deze tot sabotage of verstoring van de openbare orde zouden besluiten. Dit reserve-vrijwilligersleger bestond enkele jaren geleden uit 4500 man, gerecruteerd uit politiek betrouwbaar geachte ex-dienstplichtigen. De Natures soldaten hebben hun wapens (FAL, Bren en UZI-mitrailleurs) gewoon thuis en zijn binnen 24 uur mobilisabel. "Geef een stukje van je vrije tijd - voor als het er op aan komt" was de leus van Defensie om jongeren te werven voor de Natures. Volgens het hoofd van de Natures in Noord-Brabant, kapitein H. Rakers, zijn de Natures-leden goed gemotiveerd en zullen "als het er op aan komt" zeker schieten. De RRT schiet misschien niet terug, maar kan wel ontzettend goed kietelen. Onze speurneus-abonnee is dus gewaarschuwd.

TRAPPAF NIET NAAR DE NIC. VAN ESCHSTRAAT!

In het *Kerkklokje* van een paar weken terug werd gesuggereerd dat Trappaf mogelijk kon gaan bouwen op een plaats aan de Nicolaas van Eschstraat, waar nu nog de voormalige gymzaal van de St. Jozefschool staat. De omwonenden waren zeer verbaasd en ontstemd over de manier waarop dit bericht, via het *Kerkklokje* dus, onder hun aandacht werd gebracht. Op de eerste plaats zou het van weinig fatsoen getuigen als belanghebbenden en politiek op deze manier de wijkbewoners informeerden. En op de tweede plaats zou geen fatsoenlijk denkend raadslid akkoord gaan met de vestiging van Trappaf in de Nicolaas van Eschstraat.

Iedereen weet toch dat deze woonomgeving al zwaar belast wordt en daar ga je de problemen van Trappaf toch niet aan toevoegen. Nee, de omwonenden in de Boxtelsebaan, Oud-Haareneweg, Canisiusstraat en Nicolaas van Eschstraat pikken dit niet.

De wijkbewoners hebben absoluut niets tegen de organisatie Trappaf, integendeel zelfs, maar als je reeds te maken hebt met o.a.:

- verkeersoverlast (ook een erfenis vanuit de Terburghtweg)

- geluidsoverlast door treinverkeer

- geluidsoverlast door buiten oefenende muziekkorpsen

- parkeeroverlast i.v.m. de activiteiten van 'de Kerkul'

- verschillende bedrijfsvestigingen en een horecabedrijf dan willen we de randverschijnselen, zoals die zich nu aan de Terburghtweg bij Trappaf voordoen, er absoluut niet bijhebben.

Het omgekeerde is het geval. Nicolaas van Eschstraatbewoners verwachten juist maatregelen die de woonomgeving positief beïnvloeden. We wachten op snelheidsbeperkende maatregelen en wat ons betreft mag 'de Kerkul' in de St. Jozefschool blijven, als de school maar wordt opgeknapt en de parkeerproblemen worden verholpen.

Cor Stehouwer

De Oisterwijkse Hoeven

Golfbaan of natuurontwikkeling?

De plannen van Hoeve BV om in het beekdal van de Voorste Stroom tussen Berkel-Enschot en Oisterwijk een golfbaan annex sporthotel te realiseren hebben de laatste tijd opnieuw in de belangstelling gestaan. De aanleiding daarvoor was de bespreking van het concept-Milieu Effect Rapportage (MER) door de gemeenteraad.

In de publiciteit lijkt de discussie over de verdere ontwikkeling van het gebied te worden toegespitst op een keuze tussen enerzijds landbouw/intensieve veeteelt en anderzijds inrichting ten behoeve van sportieve en recreatieve activiteiten. Mochten dat een jaar geleden nog de twee enige mogelijkheden zijn, ondertussen is er heel nadrukkelijk een derde bijgekomen. Een uiterst interessante en belangrijke ontwikkelingsmogelijkheid, die merkwaardigerwijs nauwelijks aandacht krijgt, noch van de zijde van de pers, noch van die van de lokale politieke geleidingen.

Wat is er aan de hand? In het achter ons liggende jaar is een aantal beleidlijnen uitgezet, zowel door de landelijke als door de provinciale overheid, die van fundamenteel belang kunnen zijn voor de toekomstige ontwikkeling van het buitengebied. We noemen met name het Natuurbeleidsplan van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en het provinciale ontwerp-Streekplan. In beide stukken wordt voor Midden-Brabant heel nadrukkelijk het voornemen uitgesproken, dat het beleid in de toekomst zich vooral zal richten op natuurbehoud/-ontwikkeling en zelfs op herstel van verloren gegane natuurwaarden. In het bijzonder worden in dat kader de Brabantse beekdalen genoemd, die in het verleden systematisch zijn ontstaan van bijna ieder natuurlijk kenmerk. Met recht wordt daarom gesproken van een trendbreuk: het beleid ten aanzien van het Brabantse landelijke gebied kent een radicale ommezwaai: niet langer staat de vrije ontwikkeling van de landbouw centraal. De integrale aankoop van complete boerenbedrijven wordt zelfs niet uitgesloten om op de daardoor vrijkomende gronden natuurreservaten tot ontwikkeling te kunnen brengen. Volgens een bericht in *Het Nieuwsblad* van 19 januari 1991 gaat de provincie daarbij zelfs verder dan het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en wil, in tegenstelling tot de Vierde Nota R.O. Extra, ook het waterbeheer niet langer afstemmen op de behoeften van de landbouw, maar op de behoeften vanuit de natuurwaarden. In beekdalen kan dat alleen maar betekenen: hogere grondwaterstanden, geen drainage en terugdringen van vervuiling door mest en bestrijdingsmiddelen.

Deze beleidsontwikkelingen zijn uiterst mager verwerkt in de voorlopige Milieu Effect Rapportage voor het Sportproject Oisterwijk. Heel verwonderlijk is dat niet, omdat de MER dateert van augustus 1990 en bijvoorbeeld het ontwerp-Streekplan van de provincie van november 1990. Het gaat dus om hele nieuwe zaken; naar onze mening behoort de gemeenteraad zich af te vragen, in hoeverre hij kan en wil meewerken aan het tot stand brengen van dit nieuwe beleid, dat in de toekomst zou kunnen leiden tot de vorming van een grandioos nieuw natuurgebied en tot een veel beter milieu.

Wat kan dit nieuwe beleid betekenen voor het dal van de Voorste Stroom?

In het Natuurbeleidsplan maakt het gehele agrarische gebied tussen de Oisterwijkse Baan en de bossen van Het Galgeven, Ter Braakloop en De Oude Hondenberg deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur, het gebied dus, waarin natuurlijke processen zich ongestoord moeten kunnen ontwikkelen. Meer bepaald wordt voor het genoemde gebied de aanduiding "Natuurontwikkelingsgebied" gehanteerd. In het Natuurontwikkelingsplan van de provincie wordt aan dit zelfde gebied de bestemming "Natuurontwikkelingszone" toebedacht. Dit betekent dus, dat in de toekomst gestreefd wordt naar het inrichten van een omvangrijk reservaat in het beekdal.

Kenmerkend voor het nieuwe beleid is de scheiding die in het landelijke gebied wordt aangebracht tussen "hoog-dynamische" en laag-dynamische functies" (zie o.a. pag.26 van het Streekplan). Ten aanzien van de Natuurontwikkelingsgebieden wordt gesteld dat zij bestemd zullen worden voor:

- het ontwikkelen van nieuwe natuur
- het verhogen van de kwaliteit van de bestaande natuur

- het verbinden van natuurkerngebieden.

Zij vervullen een "essentiële functie bij de opbouw van een duurzame ecologische hoofdstructuur voor de provincie" (pag.37).

Het beleid wordt er "...gericht op ... het instandhouden en verbeteren van de milieucondities waaronder deze natuurontwikkeling tot stand kan komen" (pag. 37). In de periode tot aan de feitelijke inrichting als natuurgebied "... is het beleid gericht op het conditioneren van de bestaande toestand. Dit betekent dat de gebieden vrij worden gehouden van activiteiten, die een toekomstige ontwikkeling tot natuurgebied kunnen belemmeren en/of de samenhang met andere onderdelen van de ecologische hoofdstructuur aantasten. Om die reden ... worden ze zoveel mogelijk vrijgehouden van nieuwe bebouwing en infrastructuur en is uitbreiding van bestaande activiteiten en bebouwing slechts onder voorwaarden mogelijk" (pag.37).

In de beekdalen geldt dit beleid in het bijzonder voor de flanken (zoals bijv. het gebied van de Oisterwijkse Hoeven), ook wanneer die in het kader van het natuurontwikkelingsbeleid eventueel niet worden aangekocht.

Ten opzichte van de Milieu Effect Rapportage, die inmiddels in concept gereed is, houdt dit nogal wat in. In dit concept-rapport wordt een vergelijking gemaakt tussen die milieu-effecten, die zullen optreden, wanneer de golfbaan-plannen tot ontwikkeling worden gebracht, en die welke optreden in de zogenaamde autonome ontwikkeling. Met dat laatste begrip wordt de ontwikkeling bedoeld, die naar verwachting zou optreden, wanneer er geen golfbaan zou komen. De stelling, naar voren gebracht in het concept-rapport, dat in de autonome ontwikkeling de milieubelasting als gevolg van de landbouw zal blijven toenemen, gaat niet meer op. Ook zonder Golfbaanproject is het nieuwe beleid voortaan immers ondubbelzinnig gericht

op het terugdringen van de ammoniakuitstoot en zelfs op het verwerven van complete bedrijven, teneinde een deel van de Ecologische Hoofdstructuur te kunnen realiseren in het beekdal van de Voorste Stroom.

Afgezet tegen het ontwerp-Streekplan komen wij in het plangebied op een ruwe berekening van zo'n 90 hectare Natuurontwikkelingsgebied. Wellicht nog belangrijker is de constatering dat zowel de geplande recreatieve bebouwing (sporthotel, bungalows) als de ontwikkeling tot golf- en polobaan te rangschikken zijn onder de "hoog-dynamische functies". Ten aanzien van de golfbaan kan in dat verband worden gewezen op de intensieve bodembewerking die plaatselijk nodig is, en ook op de manipulatie van het grondwatersysteem, o.a. ten behoeve van beregening, alsmede de belasting van het grondwater door bestrijdingsmiddelen. Daarmee worden de bestaande geo- en hydromorfologische kwaliteiten van het gebied in hun diepste wezen aangetast, zodat de natuurontwikkeling daardoor principieel gefrustreerd wordt.

Voorlopig hebben zowel de raad van Berkel-Enschot als die van onze eigen gemeente in beginsel "ja" gezegd tegen de concept-MER. In hetzelfde raadsbesluit is tegelijkertijd de weg vrijgemaakt voor datgene, waar het toch vooral om gaat: er kan nu handel gedreven worden met Hoeve BV. De gemeente Oisterwijk zit immers in zijn maag met enige hectaren landbouwgrond aan de Moergestelseweg. Ooit aangekocht als nieuwbouwllocatie voor Durendael, ligt die grond nu alleen nog maar de begroting van de gemeente te bezwaren. Verkoop ten behoeve van natuurontwikkeling zal in principe slechts de prijs opleveren, die normaal voor landbouwgrond in de regio wordt betaald. En ook al is de prijs voor

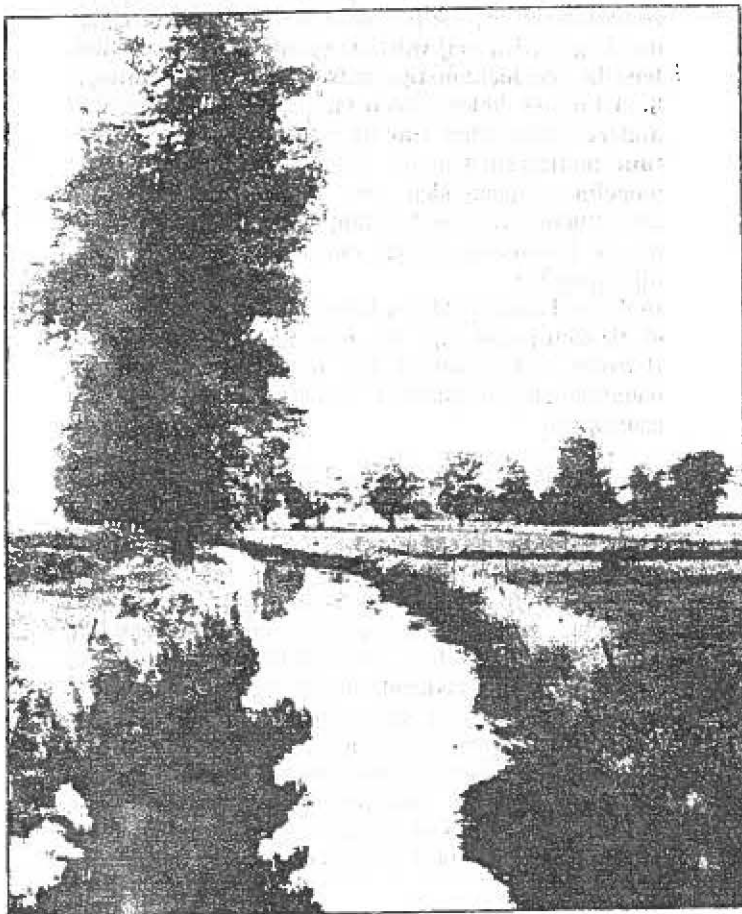
Brabantse zandgrond, met of zonder melk- en mestquotum, de laatste tijd onwaarschijnlijk hoog, verkoop aan een ambitieuze projectontwikkelaar is natuurlijk heel wat profijtelijker.

Is deze koehandel eenmaal beklonken, dan moeten we vrezen, dat van een werkelijke natuurontwikkeling niets meer zal komen. Het nieuwe beleid, zoals hierboven omschreven, zou uitgewerkt moeten worden in het Landinrichtingsproject De Leyen-West, dat inmiddels op de rails is gezet. Dit project zal dan in het dal van de Voorste Stroom achter het net vissen. Nu al zijn geluiden te horen, waaruit blijkt dat van ambtelijke zijde de haalbaarheid van het geplande natuurontwikkelingsgebied bij de Oisterwijkse Hoeven niet erg hoog wordt ingeschat, vanwege gebrek aan belangstelling van de beide gemeentebesturen. "Dus" krijgt dit gebied voor het nieuwe beleid ook maar een lage prioriteit.

Andermaal is bewezen, dat het in het gemeentebestuur ontbreekt aan werkelijke visie op het gebied van landschaps- en natuurbescherming. Oisterwijk dreigt een kans aan zijn neus voorbij te laten gaan om met steun van landelijke en provinciale overheid een werkelijk magnifiek natuurgebied tot ontwikkeling te brengen. Een natuurgebied, dat een eenheid tot stand kan brengen tussen de Kampina, de Oisterwijkse Bossen en Vennen en de beekdalen van de Reusel en de Voorste Stroom.

Het Milieu Effect Rapport komt nog eenmaal in zijn definitieve versie terug in de gemeenteraad, in de zomer: zullen de leden dan uit hun winterslaap zijn ontwaakt?

Lock Hilgers

De asielzoekersschool

Asielzoekers in Nederland hebben recht op onderwijs, dus ook in Oisterwijk moest er een schooltje komen voor de asielzoekers. De school zou per 1 augustus 1991 starten. Er kwamen echter verschillende noodkreten van het AZC dat de kinderen daar al drie, vier maanden rond dezelfde boom speelden, en dat het goed zou zijn als zij alvast naar school zouden kunnen.

De leerkrachten werden gevonden op de Kajuit; de ruimte op de Wingerd. Lou Bakker, hoofd van openbare basisschool de Kajuit, vertelt.

"Mieke van der Loop, een leerkracht aan onze school was samen met Nico Hilgers, ook werkzaam aan onze school, al bezig met de voorbereidingen voor augustus eind dit jaar. Toen bleek dat er nu al behoefte was aan een school, is alles in een stroomversnelling gebracht, en werd er alvast een start gemaakt in een leegstaand lokaal van 'de Wingerd'. De kinderen worden elke dag met een busje van het AZC naar 'de Wingerd' gebracht. Het uiteindelijke schooltje zal waarschijnlijk in een ter plaatse op te trekken gebouwte op het asielzoekerscentrum gevestigd worden, hoewel er ook nog plannen zijn om de Volkshogeschool als lokatie te gebruiken. Hoe dan ook, de school valt als dependance onder basisschool 'de Kajuit'.

Ik denk dat onze school hiervoor gekozen is omdat openbaar onderwijs hier zich het best voor leent, en daar komt bij dat 'de Kajuit' al veel ervaring heeft in tweedetaalwerving, zeg maar onderwijs aan allochtone kinderen. Je zou je nog af kunnen vragen of spreiding over de verschillende scholen in Oisterwijk niet beter is dan een aparte school op het AZC zelf, maar dan kom je uit op drie of vier kinderen per school, en daar krijg je geen extra leerkracht voor, terwijl het onderwijs van deze kinderen vreselijk veel tijd eist. Dan loop je het risico dat het onderwijs er voor die kinderen bij inschiet, en dat ze voor de duur van hun verblijf plantjes water geven op school, en dat is natuurlijk niet de bedoeling.

We schatten het aantal kinderen dat in augustus op het AZC naar school zal gaan op veertig. Die veertig kinderen worden opgedeeld in drie klassen. Daar heb je vier krachten voor nodig. Drie mensen voor de klas, en een leidinggevend persoon, die de zaken allemaal een beetje regelt.

Momenteel is Mieke van der Loop degene die les geeft aan het voorlopige schooltje in 'de Wingerd'. Nico Hilgers is nog steeds gewoon leerkracht op onze eigen school, maar heeft daarnaast één dag in de week om de nodige voorbereidingen te treffen voor de school op het AZC zelf."

Volgende keer een kijkje in de school zelf, en een blik op de problemen die scholing aan kinderen uit zoveel verschillende werelden en sociale klassen met zich mee brengt.

John van den Oetelaar

4 MEI: DODENHERDENKING

Ook dit jaar is er op 4 mei dodenherdenking. Vorig jaar lag de nadruk op de onthulling van de straatnamen in de Pannenschuur, en verliep de stille tocht naar het monument wat moeizaam, met als onbedoeld komisch hoogtepunt, dat de burgemeester bij zijn toespraak onverstaanbaar werd gemaakt door de op verzoek van de gemeente beierende klokken van de Johanneskerk.

Dit jaar concentreert alles zich op de stille tocht, die ook wat is uitgebreid. We verzamelen om 19.00 uur in de Petruskerk, waar een kort programma is met muziek, gedichten en toespraken, o.a. van Bim van der Klei, die vorig jaar zo voortreffelijk over de noodzaak van voortgaande bevrijding heeft gesproken.

Daarna lopen we naar het monument, op de Gemullehoekenweg waar we om 20.00 uur twee minuten stil zijn. Na het zingen van het Wilhelmus is er gelegenheid voor een ieder, haar of zijn bloemen als huldeblijk te leggen. Voor wie wil, is er in het gemeentehuis dan koffie om bij na te praten.

De herdenking van de gevallen op 4 mei is geen zaak van het verleden alleen. Fascisme en racisme zijn allerminst definitief verslagen. De pogingen van Voorpost om via pamfletten stemming te kweken tegen het Asielzoekers-centrum, bewijzen dat. Gezamenlijk herdenken dat het fascisme in de oorlog heeft verloren, houdt de waakzaamheid in stand, en draagt bij aan de brede samenwerking die bij de strijd tegen fascisme onontbeerlijk is. Neem de vrijheid, en kom!

ZORGVOLLE TIJDEN - EEN BEVRIJDEND BOEK.

Eind april verscheen 'Zorgvolle tijden', het eerste deel van de Oisterwijkse Historische Reeks. Zoals de ondertitel 'Oorlogsjaren in Oisterwijk' al aangeeft, gaat het boek over Oisterwijk in de Tweede Wereldoorlog. Dat onderwerp, en een paar auteurs, heeft het gemeen met het in 1984 verschenen 'Oorlog in Oisterwijk'. Maar anders dan dat boek, dat helaas is uitverkocht, geeft het geen overzicht van wat er in die jaren zoal gebeurd is. Het beperkt zich tot enkele punten, om die in een aantal verschillende artikelen verder uit te diepen. Ook wilden de schrijvers het zwart-wit-beeld van 'goed' of 'fout' nuanceren, en proberen een beeld te geven van de gewone dagelijkse beleving van de oorlog.

In de inleiding vraagt eindredacteur Theo Cuypers zich af, of dat laatste wel gelukt is. En inderdaad zijn de stukjes daarover, een gesprek met een anoniem blijvende Oisterwijkse en fragmenten uit de memoires van Willem Verhoeven, de kortste uit de hele bundel. Kennelijk valt er over het gewone inderdaad veel minder te vertellen dan over bijzondere dingen, zoals Cuypers in de inleiding al aangeeft. Dat doet overigens niets af aan de prachtige observaties die er in staan. Zo vermeldt Verhoeven zonder meer, dat hij in 1936 (moet 1935 zijn, aldus Piet Jacobs, die ze bewerkte voor deze bundel) zijn vader 'opvolgde' als raadslid. En wij maar denken dat de kiezers uitmaken wie er in de raad komt...

In het gesprek met de Oisterwijkse vrouw staat, dat je je gevoelens niet kon tonen, omdat je van niemand wist aan welke kant hij stond. Bij alle nadruk er op, hoe het gewone leven ook in oorlogstijd zoveel mogelijk doorging, blijkt daaruit toch ineens iets van de spanning die overal doorheen speelde.

VERDIEPING

De andere artikelen gaan alle over niet-alledaagse gebeurtenissen en verschijnselen voor en tijdens de oorlog in Oisterwijk. En op dat punt biedt het boek inderdaad de beloofde verdieping. Veel uitgebreider dan in 'Oorlog in Oisterwijk' kan Antoon de Graaf nu alle hier in de omgeving neergestorte vliegtuigen beschrijven en documenteren. Zo brengt hij een schat aan gegevens overzichtelijk bijeen. In een paar interviews met en levensbeschrijvingen van oud-verzetssensen door John van den Oetelaar, Piet Jacobs en Frank Smit komt veel meer naar voren van de achtergronden van waaruit ze dingen deden. Helemaal nieuw is het verhaal van Wim Brugman over zijn vader Wim, bij wie o.a. Paul de Groot, de leider van de CPN, in het begin van de oorlog ondergedoken heeft gezeten. Brugman is in juli 1944 gearresteerd en in januari 1945 in het kamp Neuengamme overleden. Hij komt in 'Oorlog in Oisterwijk' alleen maar voor op de lijst van gevallen. Met de andere verzetssensen had hij geen contact, misschien vanwege zijn afwijkende politieke opvattingen - hij was een actieve SDAP-er, en anders dan vaak wordt beweerd, vielen zulke scheidslijnen in de oorlog kennelijk niet helemaal weg.

Het verhaal van Wim Brugman jr. is niet het enige van een direkt betrokkene. Marijke Wagenaar - van Oss schrijft over de vlucht van haar ouders, de joodse slager Bob van Oss en zijn vrouw Ruth, naar Zwitserland. In deze persoonlijke verhalen valt eens te meer op, hoe in alle bizarre situaties toch ook het gewone leven doorging, en hoe belangrijk dat was. Bob van Oss kwam aan zijn kontakten naar Zwitserland via de chauffeur van een Duitse officier die hij van kalfslever voorzag. En in het pension van de familie Brugman was het verschil tussen

onderduikers en pensiongasten niet altijd even duidelijk. Brugman heeft er zelf ook ondergedoken gezeten.

ZWART FRONT

In andere artikelen gaat het over wie 'fout' waren in de oorlog. Het boek begint met drie artikelen over het Zwart Front, de leider daarvan, Arnold Meijer, en één van diens geestelijke leidlieden, dr. Emile Verviers. Zowel Meijer als Verviers hebben lange tijd in Oisterwijk gewoond, en Zwart Front had voor de oorlog in Oisterwijk grote aanhang. Uit deze artikelen blijkt, dat Zwart Front vanaf het begin fel anti-semitisch geweest is, veel meer dan de NSB. Daarmee wordt een opvallende fout uit 'Oorlog in Oisterwijk' rechtgezet.

Het eerste artikel, van Ad van den Oord, is het belangwekkendst van de drie. Daarin beschrijft hij Zwart Front nu eens niet aan de hand van hun ideeën en de leidende figuren, maar plaatst hij het in het politieke krachtenveld van het voor-oorlogse Oisterwijk. Dat levert een boeiend verhaal op van een moderne burgemeester Verwiel die ouderwets autoritair is, een aantal behoudende heren regenten die tegenover die burgemeester de democratische rechten van de raad verdedigen, en de anti-demokraten van Zwart Front die tegen al die regenten voor de belangen van de gewone man opkwamen. Dat maakt eenvoudige oordelen moeilijk, en het stemt nu, bijna zestig jaar later, opnieuw tot nadenken over zulke aansprekende begrippen als progressiviteit, democratie en de belangen van de gewone mensen.

NUANCERING

Ook de laatste twee artikelen van de bundel dwingen tot een nuancering van gangbare opvattingen. Theo Cuypers beschrijft de uitwijzing van de familie Stiehl, die al voor de oorlog naar Oisterwijk was gekomen, in de oorlog in ieder geval niet Duits-vriendelijker was dan de gemiddelde Nederlander, maar desondanks na de oorlog als vijand werd uitgewezen. Of dat helemaal volgens de toen geldende regels is gegaan, betwijfelt Cuypers. Aannemelijk is, dat ook het feit dat Stiehl niet onbemiddeld was, een rol speelde: vermogen van uitgewezen vijanden verviel aan de staat ...

In het laatste artikel gaat Leo van der Pijl in op de gezagsverhoudingen in Oisterwijk direkt na de bevrijding in oktober 1944, en de aanhouding van wie fout geweest waren. Dat daarbij het recht dat zijn loop moet hebben, niet het enige beginsel geweest is, blijkt al uit het enorme geharrewar over wie nu de echte distriktscommandant van de Binnenlandse Strijdkrachten in Oisterwijk mocht heten. Opmerkelijk daarin is opnieuw de rol van burgemeester Verwiel. In de oorlog is hij gewoon in functie gebleven, en heeft zich in woord en geschrift veel

duidelijker tegen het verzet dan tegen de Duitse bezetter gekeerd. Pas op het allerlaatst is hij gedurende enige weken ondergedoken - alle ellende rond de ontplofte munitietrein mocht wethouder Palm opknappen. Desondanks kon hij na de bevrijding direkt weer als burgemeester aantreden, en op hoge toon een beslissing t.a.v. de distriktscommandant BS afdwingen. Meer een krachtig dan een principieel bestuurder - en daar verdient je in Oisterwijk kennelijk eerder een straatnaam mee dan met verzetswerk.

BEVRIJDEND

In haar al genoemde gesprek met de inwonster van Oisterwijk wijst Jacqueline de Vries erop, dat het zwart-wit-schema van goed en fout veel mensen een schuldcomplex heeft bezorgd. Iedereen had wel een held willen wezen, en alleen de weinigen die het geweest waren, konden de prestatie ervan relativeren.

In die zin is deze bundel een bevrijdend boek. Het vergroot het inzicht in het fascisme en het verzet ertegen, en de verwevenheid ervan met het gewone leven.

Het is ook een bemoedigend boek. Je kunt er uit leren, hoe belangrijk alledaagse gewone dingen kunnen zijn, en welke grootse daden tot stand zijn gebracht door grote noodzaak en veel kleine beetjes moed, verstand, trouw en mazzel.

Eddy Reefhuis.

Busreis naar Fête de L'Humanité

Voor het vierde jaar organiseert de RRT een busreis naar het politieke, maar vooral gezellige, volksfeest Fête de L'Humanité, de krant van de PCF. Het Fête vindt ieder jaar plaats in het Parijse Parc de la Courneuve en de RRT boekt een gezellig hotelletje in het centrum. Bekende artiesten treden op, er is een internationaal dorp met stands van vele tientallen linkse kranten en partijen uit de gehele wereld waarvan de meesten hun eigen restaurant of café meenemen. Er is een boekenmarkt en een jazzfestival en vele andere activiteiten. Het feest wordt door vele honderdduizenden mensen bezocht.

Het Fête wordt gehouden in het tweede of derde weekend van september. De RRT krijgt van L'Humanité in juni een officieel programma toegestuurd. De reiskosten (inclusief hotel) zullen waarschijnlijk zo'n f200,- bedragen. Wie belangstelling heeft, wordt verzocht nu al een kaartje te sturen aan de RRT, Postbus 340, 5060 AH Oisterwijk. De redactie houdt je dan op de hoogte.

Voor
slechts f 5,00
bezorg ik u 6 maal

De Rooie Roepstoeter

Redactiecollectief De Rooie Roepstoeter
Postbus 340 5060 AH Oisterwijk
gironummer 5264985